

Ա Մ Ո Ւ Լ

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մամուլի իւրաքանչիւր շրջանը 62 օրինակ է ։
 Ոտորագրութեան տեղն է Կ. Պօլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6 ։
 Իւրօս երթալիք փոստային ծախքը տոնողին վրայ է ։

Շրջանին գինը կէս Օսմ. ոսկի 50
 Մէկ Թիւրք դահեկան արծաթ 2
 Անվճար նամակ չընդունուիր ։ — Ծանուցման տողը 5

ԹԻԻ 956 ԺԴ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԹ.

1882

ՇԱՐԱԹ 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ի. ԳԵՌՆԱՂԷՏ ՍՊԱՆՈՒՄՆ

ՏՕՔԹ. Յ. ԲԵԱԹԻՊԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՇԱՆՈՒՆ ԲԺՇԿԻ

Հինգշաբթի օրուքնէ ի վեր ։ Մայրաքաղաքին մէջ ընդհանուր վիշտ և սուգ կը տիրէ ։ Տօքթ. Յ. Բեաթիպեանի սպանման ազէտալի դէպքին վրայ չկայ մարդ մը չկայ տուն մը թէ՛ Հայ և թէ՛ օտարազգի որ չողջայ ու շարտասուէ այս մարդկութեան նահատակին կորուստը ։ և երեք օրէ ի վեր շարունակ ամէն տեղ այս սոսկալի ոճրագործութեան և անոր պարագայից վրայ անդադար կը խօսուի ու կը

գործուի ։ Կ. Պօլսոյ մէջ գտնուող բոլոր բժիշկներ իրենց հիւանդները երեսի վրայ թողլով՝ հանգուցելոյն մարմնոյն բնութեան կզբաղին և գիշերներն անդամ դումարումներ ընելով կը խորհրդակցին իրողութիւնը երեւան հանելու համար ։

Սպանման պարագայից նկատմամբ թէեւ զանազան տեսակ զրոյցներ կը խօսուին հասարակութեան մէջ ։ բայց այդ տարածայնութեանց ամենէն ստոյգը սա է թէ՛ այս ականաւոր և ճարտարարուեստ անձը անգուլթ դաւադրութեան մը զոհ դաշած է ։

Գրեթէ բոլոր լրագիրք մասնաւորապէս էքզսրրէս ։ Վազըթ և Մասիս ։ սխալ տեղեկութիւններ առած և հրատարակած ըլլալով՝ մենք հարկ համարեցինք հասարակութեան ճշգրիտ տեղեկութիւն տալու համար սոյն դէպքը ի մօտոյ ստուգելով՝ ճշտագոյն տեղեկութիւններ հրատարակել ։

Չորեքշաբթի առաւօտ Տօքթ. Գեաթիպեան ժամը 3/4-ի շողենաւով Գատը գիւղ կերթայ Գալամըշի և Գըղըլ թօբրագի մէջ գտնուող Բիրինչճի գատէ Ահմէտ էֆէնտիի քէօշկը հիւանդի մը այցելութեան ։ ուր տան և հինգ օրէ ի վեր երթալու վրայ էր ։

Ժամը 4ին Գատը գիւղի նաւամատոյցը հասնելով՝ իր սովորական կառքը կը նստի և ուղղակի կերթայ Բիրինչճի գատէի տունէն քանի մը քալը հեռու կառքէն կիջնէ (տեղը զառիվար ըլլալուն համար միշտ հոն կիջնէր) և կառապանին մէկ մէճիտ տալով ճամբու կը դնէ ըսելով թէ՛ բժիշկ Հիւսէյին փաշա ալ այս տեղ պիտի գայ ։ ես անոր հետ կը դառնամ ։ կառապանը կը դառնայ ։ ըստ իւր խօս-

տուրանութեան . առանց անոր տնէն ներս մտնելը տեսնելու , միայն թէ , կըսէ կառապանը , Հայադ-դի անձի մը հետ երկու վայրկեան կը տեսնուէր .

Ալ այս վայրկեանէն անդին Գատըքէօյի մէջ ոչ ոք տեսած է զինքը . նոյն օրը ժամը 11 1/2 ին միջոցները Անդղիայի ատաղձագործ մը ձուգէքօ անուն , որ 20 տարիէ ի վեր պատուաւոր կերպով կը բնակի այն տեղը , կերթայ իւր մօր հետ , իրենց այծը ծովեզեր-քը արածուած տեղէն տուն տանելու . ծովեզերին մօտ գտնուող բլրին վրայ հասնելով՝ ձուգէքօ կը տես-նէ որ ծովուն մէջ մարմին մը կայ , նախ կը կարծէ թէ ձուկ մ'է , բայց յետոյ ծովեզերին մօտ զգեստ-ներ տեսնելով՝ կը հասկնայ որ մարդ է , հետաքրք-րութեամբ վար կ'ընէ բլրէն և ծովուն մօտէն կը տես-նէ դիակ մը որ ալեաց մէջ կը տատանի . Իսկոյն մօ-տակայ պահականոցը վազելով՝ ոստիկանաց կիմացնէ սոքա կըսեն թէ իրենք ծովու վրայ իշխանութիւն չունենալով չեն կրնար երթալ : Հոն գտնուող ձըկ-նորսներուն կըսէ , անոնք ալ պատասխանատուութե-նէ վախճալով չեն ուզեր միջամտել :

Վերջապէս ձուգէքօ և ուրիշներ եղելով ինչը Գարանթինայի տեսուչ ձօրճի էֆէնտիի կիմացնեն որ մակոյկով մը մի քանի Գումգաբուցի Հայ ձկնորսնե-րու ընկերակցութեամբ գիշերուան ժամը 1 1/2 ին դիակը ծովեզերք կը հանեն , առանց ուրիշ գիտ-նալու :

Ձկնորսներէն մին կարծեօք կըսէ թէ . Տօքթօր Գեաթիպեանին կը նմանի : Որուն վրայ ձօրճի էֆէն-տի աւելի ուշադրութեամբ կը զննէ և զգեստներուն դրպանները կը խուղարկէ և թղթապանակին մէջէն այցետուսները կը հանէ և նոյն ինչն Տօքթ. Գեաթիպե-անն ըլլալը կը հաստատուի :

Ձգեստները (ֆէս , չապիկ , ժիլէ , բանթալոն , վերարկու , կօշիկներ և հովանոց) ամբողջ էին բայց գրպանին մէջ թղթապանակէն դատ ոչինչ կար :

Տօքթ. Գեաթիպեան գիշերը իւր տնէն բացակայ գտնուելու ստիպուած ատեն սովորութիւն ունի ե-դեր հեռագրաւ իմացնելու , նոյնը չընելուն համար սպասաւորները գիշերուան ժամը 3 ին հեռագիր կը գրեն և հասկնալու համար թէ Գատըքիւղ կը գտնու-նուի :

Աւերորդ է ըսել թէ հեռագրին ի պատասխան սոյն ցաւայի լուրը կը հաղորդուի իրենց :

Հետեւեալ օրը , այսինքն հինգշաբթի առաւօտ , հանգուցելոյն ամենամտերիմ բարեկամներն ու ազ-գականները Գատը գիւղ երթալով՝ տեղւոյն ոստի-կանութեան տեսուչ Շաքիր պէյի կը դիմեն . նոյն

միջոցին Շաքիր պէյ այն տեղ չգտնուելով՝ քննիչնե-րու հետ կերթան Խալաֆըշի ծովեզրը ուր ազէխարչ սրտիւ կը տեսնեն տարաբաղդ Գեաթիպեանի փափ-կասուն մարմինը փոխաթափ մը ծածկուած : Ասոնց-մէ առաջ արդէն նոյն տեղը հասած էին կառքերով Տիարք Մկրտիչ Մուրատեան , Տօքթ. Յակոբեան և Տօքթ. Աճէմեան որք իւր յոյժ սիրելի բարեկամներն լինելով՝ աղի արտասուք կը թափէին :

Ոստիկանութեան քննչաց կողմանէ կառապանը ձերբակալուելով՝ հարցաքննութեան կենթարկուի , կառապանը կը խոստովանի ինչ որ վերեւ յիշեցինք արդէն . որմէ վերջ ոստիկանութեան մի քանի դոր-ժակալը և մի քանի ալ բարեկամք Ահմէտ էֆէնտիի քէօղը կերթան իմանալու համար թէ Տօքթօրը նա-խորդ օրը իրենց այցելութեան դացած է , քէօղին մէջ գտնուողը կը պատասխանեն թէ նոյն օրը բնաւ իրենց տունը դացած չէ և ասոր համար իրենք ալ մարդ զրկած են հրաւիրելու համար , առանց դէպ-քէն ո՛ր և է տեղեկութիւն ունենալու : Կառապանի թէ առաւօտուն Տօքթօրին իրենց եկած ուլալը ե-րիտասարդ մը յայտնած է որուն կը պատասխանեն թէ եկողը ո՛չ թէ Գեաթիպեան այլ Հիւսէյին փաշան էր :

Ասկէ աւելի քննութիւն մը չկատարուիր նոյն տեղ , հակառակ ներկայ եզոյ բարեկամաց թախան-ձանաց , առարկուելով թէ իրենց իրաւունքէն վեր է , միայն կառապանը կը ձերբակալուի :

Այս գործողութիւններէ վերջ հանգուցելոյն մարմինը Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցին կը փո-խադրուի երկու քահանայից առաջնորդութեամբ , և եկեղեցւոյ մէջ հանգստեան աղօթքը ըսուելով Գատը-գիւղէն նաւակով մը Բերայի Ս. Երրորդութեան եկե-ղեցին կը փոխադրուի :

Երէկ առաւօտ (ուրբաթ) Պօլսոյ զանազան թա-ղերէն ամէն կարգէ յօքնախառն բազմութիւն Երրոր-դութեան եկեղեցին կը դիմէ արտասուած թոր աջօք , հանգուցելոյն մարմինն վերջին անգամ տեսնելու համար : Պօլսոյ և արուարձանաց բոլոր բժիշկները անդ կը համախմբուին և ժամը ճիշդ 5 1/2 ին հանգու-ցելոյն սրտակից բարեկամ Տօքթ. Միւրաթի նախա-ձեռնութեամբ քննութիւնն կսկսի ի ներկայութեան Բերայի ոստիկանութեան Տեսչութեան Ընդհ. դա-տախաղ Միխայիլաքի էֆէնտիի և մի քանի կառա-վարական բժշկաց :

Ահաւասիկ քննութեան արդիւնքը . գլխուն վը-րայ կը տեսնուին մէկ երկու վէրքեր , ըզդին մէջ արիւն լցուած , ակռաներէն մէկ երկուքը կտորած , գանկին ետեւը սեցած և ասոնցմէ դատ , աչքերէն և

քթէն աւել (Թարսի) կը հոսի . այս ամեն նշանները տեսնելով՝ ներկայ գտնուող բժիշկները իրենց ստորագրութեամբ, մասնաւորապէս Տօքթ. Սիւլիւք ի լուր ամենեցուն կը յայտարարէ թէ «Տօքթ. Բեաթիպեան սպաննուեր է շնչառութեան արգիլմամբ, հետեւաբար սխալ է ըսել թէ անձնասպանութիւն գործեր է » :

Նոյնը կրկներ է նաեւ Բերայի ընդհանուր Դատախազ Միխայիլաքի Էֆէնտի մի քանի նշանաւոր անձանց ներկայութեան . Բաց յայտցանէ ցաւօք սրտի ներկայ գտնուող բժիշկ փորը ճեղքելով և ներքին գործարանները զննելով՝ նորա կազմութեան դարմանալի քաջառողջութիւնը և իւր կենաց մէջ դեղ առած չըլլալը ապացուցեր են և յայտնել են թէ եթէ այս դէպքը տեղի չունենար՝ մինչեւ հարիւր տարի կրնար ապրիլ . Հանգուցեալը միշտ կըսէ եղեր թէ՛ խոհուն և խելացի մարդոց ըղեղը յոյժ ծանր կըլլայ . և արդարեւ իւր ըղեղն ալ կշռուելով 1730 կռամ եկեր է որ, ըստ բժշկական օրինաց հաղուագիւտ է :

Այս բոլոր գործողութեանց ներկայ և ձայնակից գտնուել են նաեւ մայրաքաղաքիս բոլոր Իեսպանատանց բժիշկները :

Երէկ երեկոյ ալ բոլոր բժիշկները մասնաւոր գումարում մ'ընելով՝ հանգուցելոյն ըղեղին և այլ գործարանաց վրայ ուրիշ փորձեր ըրեր են և ցերեկուան տրուած վճիռները վերահաստատելով իրենց տեղեկագիրը ստորագրել են :

Այժմ գլխաղդ հանգուցելոյն մարմինը Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մատրան մէջ կը գըտնուի և դեռ թաղման օրը յայտնի չէ, ոչ վաղը, ոչ ալ երկուշաբթի թաղման հանդէս պիտի կատարուի և մինչեւ իւր եղբարց ժամանումը պիտի սպասուի :

Այս աղեկտուր լուրը մինչև վեհափառ Սուլթանին հասնելով՝ հրամայած է խիստ քննութիւն մը բանալ և անպատճառ գտնել ոճրագործները . Նոյն պէս նաև Բարձը, Նախարարապետ Սաիտ բաշային ալ անձնական սիրելի բժիշկն ըլլալով՝ իրեն ալ այս լուրը մեծ վիշտ պատճառել է :

Հանգիսիս խաբարութիւնն այս ամեն մանրամասնութիւնները ճշդիւ հրատարակելէ վերջ, աղէմորմը և դառնակոկիծ սրտիւ իւր անհուն վիշտը կը փութայ յայտնել, իբրեւ իւր բարեբաղն ու աղատարարը որ ճարտար հմուտութեամբ զինքն ալ երկիցս մահուան գրիէն վրկած է բարեկարգաբար, ինչպէս փրկած է հազարաւոր անձինք որք այժմ այս սլառուական անձին կորուստը ողբալով՝ անմիջեպէս կը հեծեն :

Այսպէս ուսեմն սոսկալի ոճրագործութեան մը

շոհ կերթայ այնպիսի պատուական անձ մը որ իւր բոլոր կենաց մէջ ընդհանուր մարդկութեան ծառայելով՝ բիւրաւոր մարդոց կեանք տուած է, և թէ Հայ և թէ օտարազգի բժշկաց ու բարեբարաց դասուն մէջ, այնպիսի բաց մը կը թողու, զոր եթէ չեմք սխալիր, լեցնելու համար դարեր պէտք են :

Այս մասին եթէ ամենափոքր մխիթարութիւն մը ունինք սա է որ՝ հանգուցելոյն մարմինը Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ ամփոփուելու հանրագիր մը կ'ստորագրուի նշանաւոր աղգայնոց կողմանէ, յերախառագիտութիւն հանգուցելոյն :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ըստ որոշման Եկեղեցական Համագումար ժողովոյ կը փութամ սոյն որոշումները հաղորդել ձեզ ի հրատարակութիւն :

Եկեղեցական համագումար ժողովս իւր Հոկտեմբեր 12ի գումարման մէջ պատրաստած Կրօնական ժողովոյ եռապատիկ ընտրելեաց ցանկին նկատմամբ հրապարակ ելած եւ մինչեւ իսկ Ազգային ժողովոյ մէջ խնդիր եղած սա կէտերը՝

Ա. թէ՛ Համագումար ժողովոյ Հոկտեմբեր 12ի գումարման չեն հրաւիրուած Եպիսկոպոսներ, որք ըստ Սահմանադրութեան իրաւունք ունենին ժողովոյն մասնակցելու :

Բ. թէ՛ Համագումար ժողովոյ պատրաստած Կրօնական ժողովոյ ընտրելեաց ցանկին մէջ դրուած են օրինաց հակառակ Գաւառական առաջնորդներ եւս, եւ

Գ. թէ՛ նոյն ցանկէն դուրս մնացած են մէկ քանի Եկեղեցականներ : որք արժանիք ունեցած են անոր մէջ մտնելու եւ ասի կատարուած է կըսուի : մասնաւոր զիտմամբ յուշադրութիւն առնելով եւ

Նկատելով որ Կոստանդնուպոլսոյ մէջ գտնուող եպիսկոպոսներէն միայն Ամեն Տ. Երեմիա Արքեպիսկոպոս Վարժապետանն եւ որ չէ հրաւիրուած, եւ ըստ օրինի չէր կարէր հրաւիրուիլ՝ ոչ իբրեւ Պատրիարք եւ ոչ իբրեւ սոսկ Եպիսկոպոս . ոչ իբրեւ Պատրիարք, վասն զի Ազգային ժողովն ընդունած էր Նորին Սրբազնութեան հրաժարականը, եւ ոչ իբրեւ սոսկ եպիսկոպոս, վասն զի Բ. Դուռն չէր ընդունած նորա հրաժարականը դեռ եւս : իսկ այլք անմասն ըստ օրինի հրաւիրուած են՝ որ Սահմանադրապէս իրաւունք ունին, ինչպէս կը յայտարարէ Պատրիարքական Փոխանորդ Հայրն :

Նկատելով որ վիճակաւոր Եպիսկոպոսաց նոյն ցանկին մէջ մասնէն օրինաւոր է, վասն զի ոչ միայն արգիլուած չէ Ազգային Սահմանադրութեամբ, ալ եւ ազգային Վարչական կազմակերպութեան նոր օրինաց մէջ ընդունուած է, տես Յօդուած 48, պարբերութիւն երկրորդ, եւ

Նկատելով որ ժողովական Հարց միահամուռ կը յայտարարեն յանուն ինդճի թէ՛ համագումար եւ ամենայն աղատութեամբ տուած են իրենց քուէն եւ ոչ թէ մասնաւոր դիտաւորութեամբ մը, ինչպէս կը հաստատէ քուէարկութեան արդիւնքն, յորում կը գտնուին այն Եկեղեցականք եւս քուէ ստացած թէեւ ոչ ստուար, որոց համար կըսուի թէ՛ ցանկէն դուրս ձգուած են, հետեւապէս կորոյն եւ կը վճռէ Եկեղեցական Համագումար ժողովս որ թէ հրապարակի եւ թէ Ազգային ժողովոյն մէջ խնդիր եղած վերոյիշեալ կէտերն անտեղի են իսպառ եւ պատրաստուած ընտրելեաց ցանկն օրինաւոր է եւ միանգամայն ազատ դաշխակ ցեղութիւն բնութեան ըստ ամենայն հանգամանաց :

Սոյն պաշտօնական յայտարարութեան վրայ մեր դիտողութիւնը և միանգամայն վերջին Բնդ. Գ. Ժողովոյ նկարագրութիւնը յաջորդ թերթով :

Ք Ե Ա Մ Օ

Ժողէֆ, կէլ շուրատա տէօրթ քիշի պիր քեամօ
օյնաեալըմ :

—Օլուր , ֆադաթ քիմ քիմ օյնաեաճադ :

—Մարի , պիրտէ ժանը ալըըզ , իշտէ տէօրթ
քիշի օլտուդ , հայտէյին մասանըն պաշընա կէլին :

—Քեաղըտ վէր պադալըմ ժան :

—Օրեա թաղըսը քիմաէ իսէ իլը տիր սէօյլէսին :

—Պէնտէ տիր . բասօ :

—Վույ քա պու նէ շէքէր շէյ , սէքիզ պաղամ
վար պուռնուռուզա , պիր էլտէն թադալըմտա սիդ-
տէ պաղըն :

—Մատմաղէլ . բառտօն , կինէ լաթիֆէյէ պաշ-
լամաեալըմ :

—Աման սէնտէ , պուռուռն լաֆը օլուրսա սէ-
նինտէ սընըրլարընա տօգուռուր , իշտէ շու պա-
ճաղըմա պիր մէրամ աղնատամատընըզ , դարութ
օլտուռուզ :

—Վույ շէյթանլար սանա մէրամ աղնաթսըն :

—Մարի շու արալըզ շէյթան օլմամ կէլիեօր :

—Ժան , քեաղըտ ալթնտա սէռիէօղման օլ , շա-
դա իսթէմէզ տէաիք :

—Էյ էֆէնտիմ , մաշաճը պէնի իլէ պէրապէր ,
իլք իսէ ֆօռչօ :

—Վույ պաշըմա , կէնէ սէնի իլէ տիւշտիւք :
դօրդալըմ իշէրի կիտէճէիզ :

—Սէն դօրգմա մատմաղէլ , իշէրտէտէ կաղեա-
նըեօր դարանլըզ տէյիլ . իշտէ օն պէշ , իւշտէ սօն ,
օն սէքիզ . օյուռուռ չըզարտըմ . քեաղըտ վէրին :

—Իլք քիմ տիր :

—Պէն իմ :

—Սէօյլէ :

—Սպաթիճի պէրապէր ֆադաթ քէնտի բուռն-
տուռնա , օրեատա պիր , իքի , իւշ , էյ նէ՞ օ Մարի
իշմար օլմաեաճադ :

—Եօգ ժօղէֆ , պէն իշմարսըզ օյնաեամամ :

—Հադգընըզ վար մատմաղէլ , չիւնքի իշմարա
պիր կէօղիւնիւզ եաթմըշ տըր , էօյլէ իսէ մաշա դը-
ղընը դօլար վէ չէվիրիրիմ :

—Վույ կիւնահըմա , դըզը դօլտուգտան սօն-
րա նա՞սըլ չէվիրիրսին :

—Ճանըմ քէյֆիմ տէյիլսին ա , պէլքի սօնրա-
տա կիտէր կէօյնիւնի եաբարըմ :

—Էյ թամամ , տէմէք օյուռուռ պըրադալըմ
ճուռճինայա պաշլաեալըմ :

—Եօգ աման օյնա . ժօղէֆ սէնտէ պաղը չու
պիր տամարըն վար թութարսա էսկի մահուա չէլէ-
պիլէրէ տէօնէրսին :

—Մաշանըն իւշլիւսինի պանա վէրին , էլտէն
վար . աթիւ . եա՛ մաշա պէյի սէնտէ իլիշտի հէ՛
մատմաղէլ :

—Էվվէթ միւսիւ , պէյիմին թապիեաթը աճա-
յիպ օլտուղուռնտան , պէօյլէճէնէ իլիշի վէրիրէր :

—Եա՛ , օյուռուռ դայապ էտէյօրըզ տէյի մայի-
թապ հէ . նէ եաբարըմ իշէրի կիրտիք :

—Պադաթ ժօղէֆ , պուռուռ եաղնըզ օյնատըն .
պաղալարընը էքսէ էքսէյէ չէքմէյիպտէ սօն ալալը-
տը պու օյուռուռ չըզարաճադտըր :

—Էօլիւյի տիւն սաաթ ալթըտա դալտըմըշլար ,
տէօրթ թանէտէ վարդապետ վար ըմըշ , օ կէշտի՛ ,
թաղէ օյուռնա պադալըմ , իսթէրսէնիզ տէրտինիզի
կիտին Մարգօեա աղնատըն :

—Քէաղըտլարընըզ թամամ մը :

—Էվվէթ :

—Մատմաղէլ շու քէաղըտլարըմա պիր նէֆէս
էթ , շուշլարը դարութ էտիւզ ըաղթիլի պիթիլիլիմ :

—Մարինին նէֆէսինի տէնէմէմիշիմ ամա , էլի
բէք դատէմիլ օլտուղուռու պիլիրիմ :

—Ժան կէնէ խենդէնմէ :

—Իշթէ սէքիզ թանէ ալֆա , իքիտէ իւշլիւ :
բառթիտէ պիթտի օյուռնապ ժանտա դալտը :

—Վույ ժան , շու օյուռուռ էօյրէնէմէտին կիթ-
տի , հէր վադըթ պէօյլէ եէնիլիրսին :

—Միւսիւ ժան պու օյուռուռ կաղինօտա բէք
կիւղէլ օյնար ամա , դալալընըն էվտէն իշէրի բաղդը
եօգ զանն էտէրսին :

—Սէպէպի կաղըն ընըզը օլտուռ , չիւնքի շաֆ-
կէօղլէրինի ալտը :

—Էվվէթ մատմաղէլ , չէքիշտիրին պադալըմ
պէնի :

—Ճանըմ օ տէյիլ , դալալըն իշմարլարտան աղ-
նամաեօր . ժան եաղըզ քի պու դատար սէնէ սօ-
դադ միւսիւլիլի էթմիշին տիր :

—Էյ բառտօն մատմաղէլ , չօգ իլէրու կիտիյօր-
սընըզ արթըզ :

—Գօրգմա ժան , հիշ Մարի սէնի պըրադըպտա
իլէրու կիտէր մի :

—Աղնատըմ , սիղին պու ախշամ պէնի չիշլիմէ-
յէ ֆիքըրինիզ վար . ատիօ , պէն կիտիեօրըմ :

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Օրիորդ , սա ինձի որչափ կը սիրես նէ իմանալ
կուզեմ :

—Ո՛հ սիրելիս , ինչպէս ըսեմ . երեւակայէ ան-
գամ մը Ղալաթիոյ և Պօլսոյ աշտարակները և անոնք
իրարու վրայ բեր , կըլլայ ահագին բարձրութիւն մը .
ահա այնչափ կը սիրեմ զձեզ :

—Շնորհակալ եմ , բայց ինձ սիրելուդ չափը
հասկնալու համար շատ դժուարութեան մէջ թողու-
ցիք զիս :

* *

Պարոն շատ կը դարմանամ ձեր ունեցած յատ-
կութեանը վրայ :

—Ո՛ր մասին բարեկամ :

—Միշտ պատկառելի ծանրութիւն մը ունիք և
չէք ցոյց տար մինչև անգամ գրպաննուդ մէջ տանոց
մ'ալ չունենաք :

—Այո՛ , ատիկայ պէտք է ներկայ Պօլսոյ կացու-
թեան համար , չես ապրիր՝ եթէ չունենայով ունիմ
չի ծախես :

* *

Սա պարոնը կը տեսնա՞ս , Սամաթիոյ Սահակ-
եան վարժարանէն ելած է , բայց ինչպէս ուսումնա-
կան է չեմ կրնար ըսել :

—Ի՞նչ գիտէ :

—Գողղիարէն , Անգղիարէն . Տաճկերէն , երկ-
րաչափութիւն , գծագրութիւն , տօմարագիտու-
թիւն , ո՛ր մէկն ըսեմ :

—Էյ հիմա ի՞նչ գործի մէջ է :

—Խեղճը պարապ է :

—Աղէկ ա , վաճառականի մը կամ թէ պան-
դայի մը և կամ դեսպանատան մը մէջ պաշտօնի ին-
չո՞ւ չէ կրցեր մտնել :

—Բարեկամ դուն ի՞նչ կըսես , մեր ազգին մէջ
քանի՞ հատ վաճառական ունինք , պանդէրնիս ո՞ւր
է և կամ թէ դեսպանատանց ու ընկերութեանց մէջ
Հայերն ո՞ւր են . եղբայր խեղճ ու կրակ գօգօղ ազգ
մը եղանք չէս գիտեր :

—Էյ աղէկ ա , աս մեր տղաքները որ ուսմունք
առին նէ՛ ի՞նչ պիտի ընեմք :

—Ի՞նչ պիտի ընեմք , տղաս որ այդ ցոյց տուած
պարոնիդ պէս ուսեալ էր և օրինաւոր դործ մ'ալ չը
գտայ նէ , ալ ճարս հատաւ առի զինքը խանութո
տարի . հիմայ կրակին զիմացը անցեր չափագիտու-
թիւն գիտնալուն՝ անանկ պատուական երկաթ մը կը
ծեծէ որ չեմ կրնար ըսել :

—Աղէկ ըսիր , ես՞ալ վաղը տղաս տունեմ նա-
ւակ տանիմ , կարելի է օր մը իր դիտութեամբը
նաւապետ մը կըլլայ և այժմ ես ալ օտար թայֆայի
մը պէտքը չեմ ունենար :

* *

Աշխարհիս մէջ ինչ երջանկութիւն է մարդուս
համար , երբ հաւատարիմ սիրուհի մը ունենայ :

—Հարկաւ մեծ փառք է և միանգամայն դովու-
թեան արժանի :

—Ես հատ մը ունէի և շատ ատենէ ի վեր ալ
ինձ հաւատարիմ կը կարծէի , բայց անցեալ շաբթու-
ներ կարծեացոյ մէջ սխալած ըլլալս փորձով մը յայտ-
նուեցաւ և անկէ ի վեր սրտիս մէջ ցրտութիւն մը
կայ , ի՞նչ ընեմ չեմ գիտեր :

—Ինչ պիտի ընես , սրտիդ ցրտութիւնը անցնե-
լու համար տակէն ֆանէլա մը կը հագնիս :

* *

Խիղճ մի ունենար , այն ատեն հանգիստ կապ-
ըիս կըսես . իրա՞ւ է բարեկամ :

—Ամեն մարդու ընելիք դործ չէ այդ սիրելիս
և ազնիւ սիրտ մը ունեցողը անկարելի է որ կարենայ
փոխել իւր բնաւորութիւնը :

—Բայց ես փոխեցի նէ :

—Է՛հ , դուն այդ միւրվէթլին առաջուց ալ չու-
նիս եղեր :

* *

Արապճա պիլիմիսին միւսիւ :

—Էվվէթ :

—Գոյունա նէ՞ տէրէր :

—Ղանէմ :

—Գուզուեա՞նէ տէրէր :

—Գուզուեա պիր իքի սէնէ տիր պիր շէյ տէ-
մէրէր , ծնտան սօնրա կէնէ զանէմ տէրէր :

—Չօդ շէյ , տէմէք առապճա պաղը շէյլէր
պէջլէ պիր իքի սէնէ իսիմսիդ գալըեօր ըմըլ :

ՀԱՅԱՐ ԵՒ ՄԷԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար . տես թիւ 935)

Այ կասկածս չիմաց որ ինձ համար Պօլիս խըս-
մէթս հատեր է , այսու և եթ կը տարակուսէի եր-
թամ թէ կենամ և բանաստեղծին ըսածը կըսէի .
իշիմ կիւնտէն կիւնէ աքս օլմագտա եարէպ նէ հիւք-
մէթ տիր ,

Պու իքլիմտէ պանա տուրմագ եէյ մի կիթմէք սէլա-
մէթ տիր :

Քանի բաղդիս հալա թէպտիլի մը ընել տամ , գուցէ երջանկութեամբ ճամբան թշուառութեան մէջ գտնեմք զի շառաչող օգին սաստկութիւնը մօտալուտ պարզութեան նշան է :

Յիշա պարանը դամ պէօյլէ գալուր մը աչըլուր էլպէթ 0 չէպի տիճուրն ասըրը միհրի մուղափփէր միւճէրրէտ

Հիշ որ չէ նէ հաճի մը օյսուն քովերնիս քեար կը մնայ ըսելով՝ հրաժարական ողջոյն տալու համար հօրս գացի ձեռքերը համբուրեցի . քանի մը խրատներ տալէ յետոյ ըսաւ թէ՝ «Ձաւակս եթէ ստակ վաստկելու կերթամ նէ , նախ , եթէ գացած երկիրդ հացը աժան է նէ՝ հոն մի կենար . սուղ եղած տեղ մը թէ որ յարմար գործ մը գտնես նէ՝ կրնաս հոն դիւրաւ ստակ շահիլ » . Հարկաւ որդիական սիրոյ քաղցը զգացումէ փղձկելով՝ աւելի արտասուած պիտի ըլլամ որ աչըլներս աւրուելուն համար , թէգքէրէխանէին քեաթիպը ճամբու թէգքէրէիս մէջ էշքեալը մախսուէս շաշի գրեր է եղեր . անանկ ծեր քեաթիպ մը որ շարժելու կարողութիւն չունէր և հիշ մէկ բանի մը եարար չէր . Սուլթան Պայազիտի տար աղաճիէն կախելու համար ամենատեղ գող մը կը տանին եղեր , տաճիկ հանըմ մ'ալ տեսնելով ըսեր է թէ՝ — ա՛յ օ՛նէ չիբքին , հիշ պիւր չէյէ եարամազ գողն ալ անգիէն լսեր ու չի դիմանալով ըսեր է թէ՝ — հանըմ , ամառեա՞տա մը կ'էլմէզ , Ասոր պէս մեր քեաթիպն ալ արդէն կ'ախուածի մը չափ մեռած էր , մէկ անցագրոյ մէջ երեք սխալ ըրաւ . սիննը 173 գրեր է , աչքս շաշի , երթալիք տեղս ալ փոխանակ Սամսունի էրէյի գրեր էր :

Ասիոյ կողմերը քանի մը տեղ հանդիպելու համար շիտակ Ռէմլէի վրայօք չգնացի , Սամսունի շոգենաւ մտայ որ երեսմ թէրսիս վրայօք պտտելով երուսաղէմ երթամ :

Վոսփորի ափանց խաղաղութիւնը ներուցէն գուրս ելածնուս պէս վրդովեցաւ . քանի յառաջ դիմէինք կատարի ալիքները մահ կսպառնային . ասանկ ահաւելի ալեկոծութիւն մը նկարագրելը իմ կարողութիւնս չներելուն համար գնաւ Լամարթիին կամ՝ Հոմերոսին ալեկոծութեան տողերը հարգայ և զիս հոն զիտցիր , ես միայն սա գիտեմ որ սովի կամ ալեկոծութեան հանգիստը մը մինչև նաւահանգիստ հազար անգամ հազար չարչարանօք կը մեռնի , մինչդեռ ասոգին հիւանդ մը իր ընտանեաց քով հոգին խաղաղութեամբ կը փչէ , լուիկ և անխօս ծիրովը կը յանձնէ :

Այնպէս կը հաւատայի որ եթէ զիս ծովը նետեն նէ պիտի խաղաղի , բայց չի կրցի ըսել Յովնանու նըման թէ « առէք և ընկեցէք զիս ի ծովդ » . Իցէ թէ զիս կլլելու համար պատրաստ ձուկ մը գտնուէր

հոն , բայց Հոլանտացի նաւաստի ընկեր մը չունէի որ կետին փորուն մէջ տօմինօ խաղայինք , ինչպէս կը պատմէ Եւրոպացի բժիշկ մը :

Երկու Հոլանտացի նաւաստիներ դիպուածով ծովը կիսնան և այն ատեն կետ ձուկ մը գալով կը կլլէ զասոնք . նոյն օրը ձուկն ալ բռնուելով կը յօշոտեն և կը նային սր , ո՛վ հրաշայեացս , նաւաստիները կենդանի և քաջառողջ , կետին փորուն մէջ պառկած տօմինօ կը խաղան եղեր , Խմբագիր , սուտ և կեղծ բաներ հրատարակելը խմբագրաց արդիւեալ ըլլալը գիտեմ , բայց ինչուդ պէտք , պատասխանատուութիւնը դուն իմ վրաս թող , ես կարգացած տեղս կրնամ ցոյց տալ :

Այնկոծութիւնը քանի գնաց սաստկացաւ , հէտըս սրբուսկ մը գոնեաք ունէի , բերնիս մօտեցնելուս պէս դատարկ շիշը ձեռքս մնաց , ահով ու դողով ամենը մեկանց խմեր եմ , զարհուրած և խանգարուած երեւակայութեանս վրայ դոնեաքին ալ գօրութիւնը ազդելուն պէս մահահրաւէր երազներ տեսնել սկսայ , որպէս թէ շոգենաւներնիս ընկղմեցաւ , ես ալ խղճուեցայ ու մեռայ , այս անշուշտ էր բայց սա ի՞նչ է որ դարձեալ զգացում ունիմ ըսելով կը կասկածէի , ուրեմն աս ալ հոգւոյս անմահութեան ապացոյցն է կըսէի , ալիքները զիս դէպի ծովեզր մը մղելով մեծ դիւշութեամբ ցամաք ելայ , կէս ժամու չափ յառաջ գացի ու խուռն բազմութեան մը հանգիպեցայ , ճերմակներ հաղած շատ մը մարդիկ , հոս ո՛ր ենք և ի՞նչ երկիր է այս տէյի պօռացի , այս տեղ Սաիւքսեան լճին իսկէլէն է ըսին , հիմայ խայլըս պիտի գայ , հեծնանք ու յաւիտենականին Աստուծոյ աթոռին առաջը պիտի ելնենք :

(Շարունակելի)

ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԾԵՐՈՒԿԸ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Ս. Երուսաղիմայ պարտուց բարձման Յանձնաժողովս իրազգած ըլլալով Երուսաղիմայ աղգալին սուրբ Աթոռ պարտուց նկատմամբ հասարակութեան մէջ տարածուած այլ եւ այլ աննպաստ եւ դաշխաղեցողիչ տարածախոթեանց , եւ խմանալով միանգամայն որ այս առթիւ չուկան եւ ուրիշ տեղեր ստորագրութիւններ ալ կը ժողովուին , թէ եւ ցաւ մեծ զպաք իւր պաշտօնին կատարման այս նոր խոշընդոտին առջեւ , այսու ամենայնիւ խղճմանաց պարտք համարեց այդ տարածախոթեանց սկզբունքն եւ ի՞նչ փաստերու վերայ հիմնուած ըլլալն անաչառ քննութեան ենթարկել , յուսով եւ բաղձանօք այդ հարցաքննութեան կամ պարտքը

դեղչելու կէտեր գտնել, կամ ճշմարտութիւնն երեւան գալով գայթակղեալ միտքերը շինելու յաջողիլ:

Այսու դիտմամբ Յանձնաժողովս այդ տարածայնութեանց հեղինակները փնտռել գտնել եւ զատ զատ հրաւիրել փութաց, եւ նախ մեղադրելով որ փոխանակ անդին անդին խօսեցու՝ ուղղակի չէին դիմած Յանձնաժողովոյս, որ պարտաւոր էր սիրով ունկնդիր ըլլալ, խնդրեց իրենցմէ որ ազգասիրաբար դիտողութիւննին մեղ յայտնեն եւ փաստերը ներկայացնեն, միանգամայն անկեղծաբար յայտ առնելով իրենց՝ թէ ոչ միայն Յանձնաժողովս պատրաստակամ է մտիկ ընելու, այլ նաեւ եթէ իրապէս հաշիւներուն մէջ զեղծում մը կամ սխալ մը ապացուցուի եւ պարտքը զեղչելու յաջողուի, ազգին ծառայութիւն մը եւ այնպիսի նուէր մը ըրած պիտի համարուին, զոր թերեւս աղբային եւ ոչ իսկ փարթամէ մը անհնար է ակնկալել:

Արդ՝ պարտք կը յամարիմք յայտնել թէ այս առաջին եւ առանձնակի հարցաքննութեանն անհնարին եղաւ մեղ լուսաբանել եւ ի հրապարակ ելած տարածայնութեանց հիմ մը, կռուան մը կամ ճշմարտութեան փաստ մը գտնել:

Ամբաստանողաց մին, Արթ. Վահան վարդապետ Յակոբեան, որ ըստ մեր տեղեկութեանց՝ տունէ՝ տուն եւ աւելի փառնաւոր բողոքարկուն էր, հալառակ մեր ամենայն թախանձանաց, լեզուապահ եւ ձեռնպահ ըլլալով, սովորական մանուածապատ առարկութիւններէ զատ, չուզեց որոշակի տեղեկութիւն մը տալ: Եւ յետ երկար ժամաւաճառութեան, առաջարկեց զրաւոր հարցում ընել իրեն, խոսաւանջով նոյնպէս զրով պատասխանը տալ:

Պէտք եղած դրաւոր հարցումն տարւոյս Յունիս 24 թուականաւ ուղղեցինք նմա, բայց դարձեալ՝ որոշակի յայտնութեանէ փախուսաւ տուող եւ դսրծն երկարաձող պատասխանագիր մ'առնինք իրմէ:

Ամբաստանողաց միւսն, Արթ. Մկրտիչ վարդապետ, 32 յօդուածով ամբաստանադիր մը ներկայացոյց, որոյ ներքեւ ի մեր ներկայութեան զինքն պատասխանատու ստորագրեց:

Սակայն որովհետեւ նոյն ամբաստանագիրը պարտուց վերաբերեալ ինչ ինչ թեթեւ ակնարկութիւններէն զատ, աւելի եւ գլխաւորաբար վանական գծութեանց եւ Միաբանութեան անդամոց վրայ ամբաստանութիւններ կը պարունակէր, Յանձնաժողովս իւր ձեռնհասութեան թերեւս վեր նկատելով դոյնս քննել, պատշաճ դատեց ամբաստանագիրն փառնաւոր զոյնս քննել, ապառնէն աղբային պատկառելի Վարչական խորհրդոյ հաղորդել յատուկ նամակաւ եւ խնդրանք որ անպապաղ քննութեան ձեռնարկել եւ զարժանն տնօրինել բարեհաճի: (Թուական նամակի 26 յունիս 1882):

Յանձնաժողովս այս փասին պատասխանեոյ սպասելով, 8 Յունիս թուականաւ վերադարձն վրեց Պատկ. Վարչական խորհրդոյն, խնդրուած անօրէնութիւնն փութացնելու ստիպմամբ: Եւ Պատկ. Վարչական խորհուրդն 9 Յունիս թուական պաշտօնագրով պատասխանեց թէ, նոյն ամբաստանագիրն ի նկատ առնով, տեսած է որ անոր մէջ նշանակեալ խնդիրներն հին տարածայնութեանց բովանդակութիւն մ'են, որք արդէն փակուած են եւ չեն կարօտիր նոր տնօրէնութեան, իսկ եթէ Յանձնաժողովս անոր մէջ քննութեան կարօտ կէտեր կը նշմարէ, կրնայ այդ մասին պէտք եղած քննութիւնը կատարել եւ արգիւնքը տեղեկագրել, եւ թէ՛ Ազգ. Վարչութիւնն Երուսաղէմ վանքէն դուրս ելնող միա-

բաններն իր արտաքսեալ նկատած է, եւ անոնցմէ շատեր յետս կոչած են իրենց արն բողոքներն, դորս ուղղած էին մտնաւորապէս Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքին դէմ:

Յանձնաժողովս միւսանգամ 10 Յունիս թուական յատուկ նամակաւ փութաց խնդրել Պատկ. Վարչական խորհրդէն որ, եթէ բողոքովին իրեն պիտի յանձնուի քննութիւնն, անյապաղ օրէնագէտ ընկեր միտրուի իւր կողմէ Յանձնաժողովոյս եւ այս մասին բացորոշ պատասխան մի: Ասոր վրայ Ազգ. Վարչութիւնն ի պատասխանի, 16 յունիս թուական պաշտօնագրով հրաւիրեց զՅանձնաժողովս՝ այս խնդրոյն վրայ ի միասին բանակցելու:

Ահա այսպէս Ազգ. Պատկ. Վարչական խորհուրդն եւ պարտուց բարձման Յանձնաժողովս համագումար երկարաձիգ քանի մը ժողովանստեր կընեն ի Պատրարքարան, որոյ մէջ նախ այդ խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր առեւտագրութիւնները, նամակները, բողոքները, որոշումները, վերջապէս ի սկզբանէ ի վեր եղած բովանդակ թղթակցութիւնները աչքէ կանցունել կը կարդացունին, երկրորդ՝ խնդիրն ինչ կերպով կամ իրադրական ինչ ձեւի տակ քննութեան ենթարկելու վրայ երկար խորհրդակցութիւններ կըլլան: Այնուհետեւ նորոգ ներկայեալ ամբաստանագիրն առաջ առանձին կը կարդացուի եւ անոր պատասխանները կը լսուին: յետոյ յաջորդ նստին մէջ ամբաստանագիրն ստորագրող Արթ. Մկրտիչ վարդապետ ի ժողով հրաւիրուելով եւ նորին ամբաստանագիրը միւսանգամ ամբողջովին կարդացուելով՝ լուրաքանչիւր յօդուածի, մանաւանդ ժողովին մուտք գտած յօդուածներուն վրայ բացատրութիւններ կը խնդրուին: Արթ. Վահան վարդապետ եւս կը կոչուի, որ ըստ իւր սովորութեան դարձեալ պատ ի պատ եւ փախստի պատասխաններ կուտայ: Վերջապէս չորրորդ նստի մէջ ընդ երկար բանակցելէ յետոյ՝ միաձայն հաճութեամբ պատճառաբանեալ վճիռ կը տրուի եւ կստորագրուի, որոյ պաշտօնական պատճէնը Ազգ. Վարչութեան կողմէ աղբային լրագրաց մէջ այսօրերս հրատարակուեցաւ:

Ս. Երուսաղէմայ պարտուց բարձման Յանձնաժողովս աւելորդ համարելով ամբաստանութիւններն եւ զանոնք ցրող փաստերը մի առ մի ներկայիւս չարայարել, սա՛՛ եղբայրացութիւնը միայն կուգայ խղճի մտօք իւր կողմէն եւս յայտնել ողջամիտ հասարակութեան թէ, ոչ միայն ամբաստանութիւններէն եւ ոչ մին օրինաւոր փաստիւք եւ համուիչ ապացոյցներով կարող չեղաւ հաստատուիլ, այլ եւ ցաւ ի սրտի նշմարեցինք որ անխիղճ սրտէ եւ ապերախտութեան վատ զգացումէ մը առաջ եկած զրպարտութիւններ էին, որ ժողովրդեան իբրեւ օրինակ եւ խրատատու կարգեալ դասէ եւ մանաւանդ երախտաւորեալ հոգնորական անձերէ իրենց սնունդ, ուսումն, կարգ եւ աստիճան բաշխող նուիրական հաստատութեան մը դէմ յախուան ի հրապարակ հանուեր էին, որովք դիւրաբորբօք հատարակութեան մտքերն գրգռել եւ ինչպէս երբեմն լրագրապետաց ոմանց ողջմառութիւնը խաբեր էին:

(Շարունակելի)

Ա. Զ. Դ.

Երևանահայոց մի, որ Մայրաքաղաքի մի բարձրագույն վարժարանէն ուսմանց եւ բարի վարուց վկայական ունի, տեղեակ է Հայ. Գաղղ. եւ Թուրք լեզուաց, Թուրքահոսթեան, Տօմարակալութեան եւայլն եւ կը դրէ մաքուր ու պեղեցիկ գիր: Կարող է վարել դպրատանց մէջ երկրորդական դաստուար, փոխ-Տեսչի, ընդհանուր հսկողի եւ դաստիարակի պաշտօն: Վաճառատանց մէջ խմբագրող եւ տօմարակալ գրագրի, դորձակալի (Պոլսոյ մէջ կամ դուրսը) եւ այլ պաշտօններ: Ունի պատուաւոր երաշխաւորութիւն: Կրմել ի խմբագրատուն Մամուլ:

ՕՐԱՅՈՅՑ

1883 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՊՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ
Գին 1 դահեկան
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, նաեւ Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր խան թիւ 49:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԴԻԱՅԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱՅԻՆՈՒԹԵԱՆ

Մ. ՇԵՐԵՐ ԳԵՐՄԱՆԱՅՈՒ

Թարգմանութիւն Մարկոսի Աղաբէգեան

Ե ՆՊԱՐ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ

Գին 7½ դահեկան

Պատուարժան Թարգմանիչը Մարկոս Էֆէնտի Աղաբէգեան Եայն ընտիր գործը բարձրօրէն Ազգ. Հիւանդանոցի նախարար ըլլալով, ի նպատակ նոյն հաստատութեան պիտի վաճառուի:

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր թիւ 49 եւ բոլոր գրավաճառաց քով:

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՏՕԳԹԵՐ Մ. Բ. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Մատենադարան ժողովրդեան տարեկան հատորներու թիւը պիտի ըլլայ 12, եւ պիտի բաղկանայ 800 երեսներէ:

Բաժանորդ սգրութիւնք վեցամսեայ են, եւ գինն հինգ դրուշ:

Գաւառային բաժանորդք, ճամբու ծախքով վեց ջուշ վճարելու պարտաւոր են:

Բաժանորդ չեղողն, ամէն հատորի հաւաք իր խանաւոր գինը պիտի վճարէ:

ԲՕԼ ՏԸ ԳՕԳ

Կ Ի Ի Ս Թ Ա Վ

Սոյն գուարժալի վիսպատնութիւնը որ Բօլ տը Գօղի նըշանաւոր գործքերէն մին է, հեազհետէ թերթ առ թերթ պիտի հրատարակուի: Մէն մի թերթին գինն է 30 փարայ: Կեղրոնատեղին է Յ. Զինճըրճեան գրատունը Մանուկ փաշա սղիոց թիւ 239:

Ա. Զ. Դ.

Արտաքին դործոց պաշտօնատան թղթակցութեան սենեկի վաղեմի անդամներէն Յովհաննէս Էֆէնտի Մարգարեան, որ երբեմն Մանաթըր վիլայէթի թարգմանչութեան եւ յետոյ Բերայի, Իւսկիւտարի եւ Կ. Պոլսոյ ատենաներուն մէջ առաջին քննիչ դատաւորութեան եւ Երբեմն Անդրիանապոլսոյ կուսակալութեան մէջ Օրթաքէօյ դաւառին ընդհանուր դատախազութեան պաշտօններն վարելով, քան տարիէ տեղի Կայսերական բարեխնամ կառավարութեան յառայած է, այս անգամ ըստ օրինի իրաւագիտական քընսութիւն անուած եւ Արդարութեան պաշտօնատունէն փառապարտութեան առաջին կարգի վկայականը ստացած ըլլալով, պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ Հասարակութեան որ ամէն կարգի պատժական եւ առեւտրական դործոց փոխանորդութիւն պիտի ստանան:

Կեղրոնատեղին է Ղալաթա Բերէքէթիք փողոցին մէջ Զիվէր պէյ խան վերի յարկ 17 թիւ սենեակը:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԻ ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՅԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՆՐ ՈՒՍՄՈՒՆԻ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱԽԱՏՈՑ

Եւ Յրաւգան պատմութեան Աւետարանի

Մարկոսեան Գրիգոր Էֆէնտիի սոյն աշխատասիրութիւնն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է ազգային վարժարանաց մէջ, Միացեալ Ընկերութեանց նուիրած լինելով հեղինակին, այս անգամ մաքուր ապագրութեամբ եւ գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած ի լոյս ընծայուած է եւ կը վաճառուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով ի գին 60 բարայի:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԲԵՐՈՂԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖԲԱՆՍԵՐԵՆ ԼԵՁՈՒԻ

Երկասիրեաց Թովմաս Թէրզեան

Ազգային բաղմարդին գրադէտ եւ կայսերական վարժարանին դատաւոր Թ. Թէրզեան Էֆէնտի այս անգամ իւր Անի ոճով Գերականութեան Բ. մասը իւրոյ ընծայած է Վենետիկի Միթիթարեան հարց մաքուր ապագրութեամբ:

Անի ոճն իրեւ կատարեալ եւ դիւրութեամբ մթոտ, ամեն Գաղղիադէտ ազգայիններէ ընդունուած ըլլալով, մեր կողմանէ դովեռոյ չալելու աւելորդ կը համարեմք, եւ կը հրաւրեմք զմեծայարգ ստուգիչ եւ զիստիւքոյս որ փութան սոյն Բ. մասէն ալ լաւ օգուտներ քաղել:

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, գին 6 դահեկան: Կեղրոնատեղին է Միթիթարեան Հարց գրատունը ի Բէրէքէթիք բաղար, Սեղրոս խան:

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏԵՐԵՆ

ԳԼՈՐԳ Յ ԱՅՎԱԶԵԱՆ